

Підсумковий контроль № 1

1. Наведіть поняття, яке б мало такі логічні характеристики: одиничне, абстрактне, незбірне, негативне, безвідносне.

2. Доберіть поняття, що знаходиться у відношенні перетину з поняттям «унітарна держава».

3. Доберіть до поняття, що знаходиться у відношенні підпорядкування з поняттям «підручник».

4. Доберіть поняття, що знаходиться у відношенні співпідпорядкування з поняттям «геометрія».

5. Доберіть поняття, що знаходиться у відношенні протилежності з поняттям «молодість».

6. Доберіть поняття, що знаходиться у відношенні протиріччя з поняттям «логічний».

7. Обмежте поняття «міжнародні відносини».

8. Узагальніть поняття «Леся Українка».

9. Чи проведено операцію узагальнення у наступному прикладі? Обґрунтуйте відповідь.

Клас – середня школа – школа.

10. Чи є поділом наведений приклад? Обґрунтуйте відповідь.

Місяць поділяють на чотири тижні.

11. До якого виду належить наведений поділ? Обґрунтуйте відповідь.

Міркування: правильні, неправильні.

12. Яка помилка допущена у наведеному поділі? Обґрунтуйте відповідь.

Пір'я: стальне, гусяче.

13. Дайте логічний аналіз поділу.

Картини: натюрморти, портрети.

14. До якого виду належить наведене явне визначення? Обґрунтуйте відповідь.

Частина основи, яка стоїть після кореня, називають суфіксом.

15. Дайте логічний аналіз наведеному визначенню.

Плеоназм – це поширений недолік як усного, так і писемного мовлення.

16. Який прийом, подібний до визначення, застосований у наведеному прикладі.

Вчення – світ, а невчення – тьма.

17. Чи порушено закони логіки (закон тотожності, закон непротиріччя, закон виключеного третього) у наступному прикладі?

Неможливо з'їсти яйце натще: відкусивши один раз, уже їстимеш його не натще.

18. За допомогою методу таблиць істинності встановіть, чи є наведене висловлювання логічним законом.

$(p \rightarrow q) \wedge (q \rightarrow p)$.

19. За допомогою методу аналітичних таблиць встановіть, чи є наведене висловлювання логічним законом.

$\sim(p \wedge q) \rightarrow (\sim p \vee \sim q)$.

20. Змінюючи контексти промовляння запитання «Котра година?», покажіть, як змінюється пресупозиція запитання.

Другий модуль

1. Зробіть висновок у наведеному міркуванні, з'ясуйте його вид.

Якщо не розв'язувати логічні задачі, то оволодіти логікою неможливо.

Ти задачі не розв'язуєш. Отже...

2. Зробіть висновок у наведеному міркуванні, з'ясуйте його вид.

Якщо Аристотель був учнем Платона, то він навчався в його Академії.

Якщо він навчався в Академії, то він жив у Греції. Отже...

3. Зробіть висновок у наведеному міркуванні, з'ясуйте його вид.

Якщо – це гострий апендицит, то потрібна операція. Якщо – це загострення виразки шлунку, то також потрібна операція. Це або гострий апендицит, або загострення виразки шлунку. Отже...

4. Зробіть висновок у наведеному міркуванні, з'ясуйте його вид.

Якщо він приїде до Запоріжжя, то напевно буде жити або у родичів, або у шкільного друга. Але ні там, ні там його немає. Отже.

5. Проведіть перетворення судження «Деякі студенти неповнолітні».

6. Перевірте, чи правильно проведене перетворення. Обґрунтуйте відповідь.

Деякі відповіді не є обґрунтованими, отже, деякі відповіді є обґрунтованими.

7. Визначте, яке з наведених нижче суджень є правильним перетворенням судження «Деякі студенти не є військовозобов'язаними»:

а) деякі студенти є невійськовозобов'язаними;

б) усі студенти не є невійськовозобов'язаними;

в) деякі студенти є військовозобов'язаними.

8. Проведіть обернення судження «Усі студенти філософського факультету вивчають логіку».

9. Перевірте, чи правильно проведене обернення. Обґрунтуйте відповідь.

Жодний пейзажист не є баталістом, отже, жодний баталіст не є пейзажистом.

10. Визначте, яке з наведених нижче суджень є правильним оберненням судження «Жодний учень першого класу не знає вищої математики»:

а) усі, хто не знає вищої математики, є учнями першого класу;

б) деякі учні першого класу не знають вищої математики;

в) дехто з тих, хто знає вищу математику, не є учнями першого класу.

11. Проведіть протиставлення предикату судження «Усі фрукти містять вітаміни».

12. Перевірте, чи правильно проведене протиставлення предикату. Обґрунтуйте відповідь.

Деякі учні займаються спортом. Отже, деякі з тих, хто не є спортсменами – учні.

13. Визначте, яке з наведених нижче суджень є правильним протиставленням предикату судження «Усі ссавці – хребетні тварини»:

- а) жодна хребетна тварина не є не ссавцем;
- б) деякі хребетні тварини не є ссавцями;
- в) деякі безхребетні тварини не є ссавцями;
- г) жодна безхребетна тварина не є ссавцем.

14. Перевірте правильність такого безпосереднього міркування за логічним квадратом.

Якщо правильно, що усяка дія має причину, то тоді неправильно, що деякі дії не мають причин.

15. Відновіть простий категоричний силогізм у повному вигляді. Визначте його модус і фігуру.

Будь-який чоловік – син. Будь-який чоловік – онук. Отже...

16. Чи можна застосувати повну індукцію?

Усі планети Сонячної системи обертаються навколо Сонця.

17. Який вид неповної індукції застосували у наступному міркуванні?

На таці багато випічки. Пиріг з маком – свіжий і м'який, пиріг з яблуками також свіжий та м'який. Отже, уся випічка – свіжа та м'яка.

18. Який метод встановлення причинних зв'язків застосували у наведеному міркуванні?

Після того, як студенти на заняттях з логіки стали користуватися персональними комп'ютерами, значно зріс інтерес до цього предмета, хоча не змінилися ні розклад, ні навантаження студентів. Отже, причина цього – використання на семінарах обчислюваної техніки.

19. Яку помилку допускають у такому індуктивному міркуванні?

У зв'язку з тим, що мені сподобалося оповідання А. Конан Дойла «Блакитний карбункул», то, мабуть, мені сподобаються й інші його оповідання.

20. Визначте вид міркування за аналогією.

Якщо три кути одного трикутника дорівнюють трьом кутам другого, то такі трикутники подібні.